

Alla på väggen uppsatta rubriker (blått) och teman (Rött är Vad och grönt Hur)

Från 29 januari i Kalvs bygdegård

BÄTTRE VATTENKVALITET

VATTENVÅRD

VATTEN

Vattenkvalitet

BRUNIFIERING

NATURVÅRDEN VATTENKVALITET

NATUR-/VATTENVÅRD

SKOGSBRUK – GRANANDEL OCH KANTZONER

SKOG

Skog

SKOGSVÅRD

HÄNSYN TILL ANDRA VÅRDEN (SKOG, MARK)

NATUR

VANDRINGSHINDER

DJURLIV

DJUR

SIKLÖJAN

Fisk och djurliv

FISKEVÅRD

FÖRBÄTTRAT FISKE

RÄDDA ÅLEN. MER KUNSKAP och FORSKNING

VATTENNIVÅ

VATTENREGLERING

VATTENREGLERING

REGLERINGEN

ÖVERSVÄMNING

Vattennivå och reglering

REGLERINGEN och VATTENDOMARNA

REGLERING

SJÖREGLERING

VATTENREGLERING

VATTENREGLERING – LOMMEN

TURISMENS PÅVERKAN

TURISM

TURISM

Turism

TURISM

BESÖKSNÄRING – STYRA UPP, INFORMERA TURISTER

STÖRRE SAMVERKAN RUNT TURISM

TURISM/NÄRINGSLIV

LOKAL UTVECKLING, HÅLLBAR och TILLGÄNGLIG BESÖKSNÄRING

SAMHÄLLELIG

NÄRINGAR

EKONOMISK FÖRDELNING

MÄNNISKAN

Lokal utveckling

LÄTTARE ATT BYGGA

POSITIV BOENDEMILJÖ

RESTRIKTIONER FÖR BOENDE

VI SOM BOR HÄR!

ÖVRIGT

INFORMATION

KUNSKAPSUTVECKLING

Kunskap och information

PÅVERKAN

OPINIONSBLDNING

SAMARBETE RUNT SJÖARNA FÖR ATT BLI STARKA

Samarbete

SAMARBETE

SAMARBETE

MILJÖFÖRBÄTTRINGAR

ÅTGÄRDER

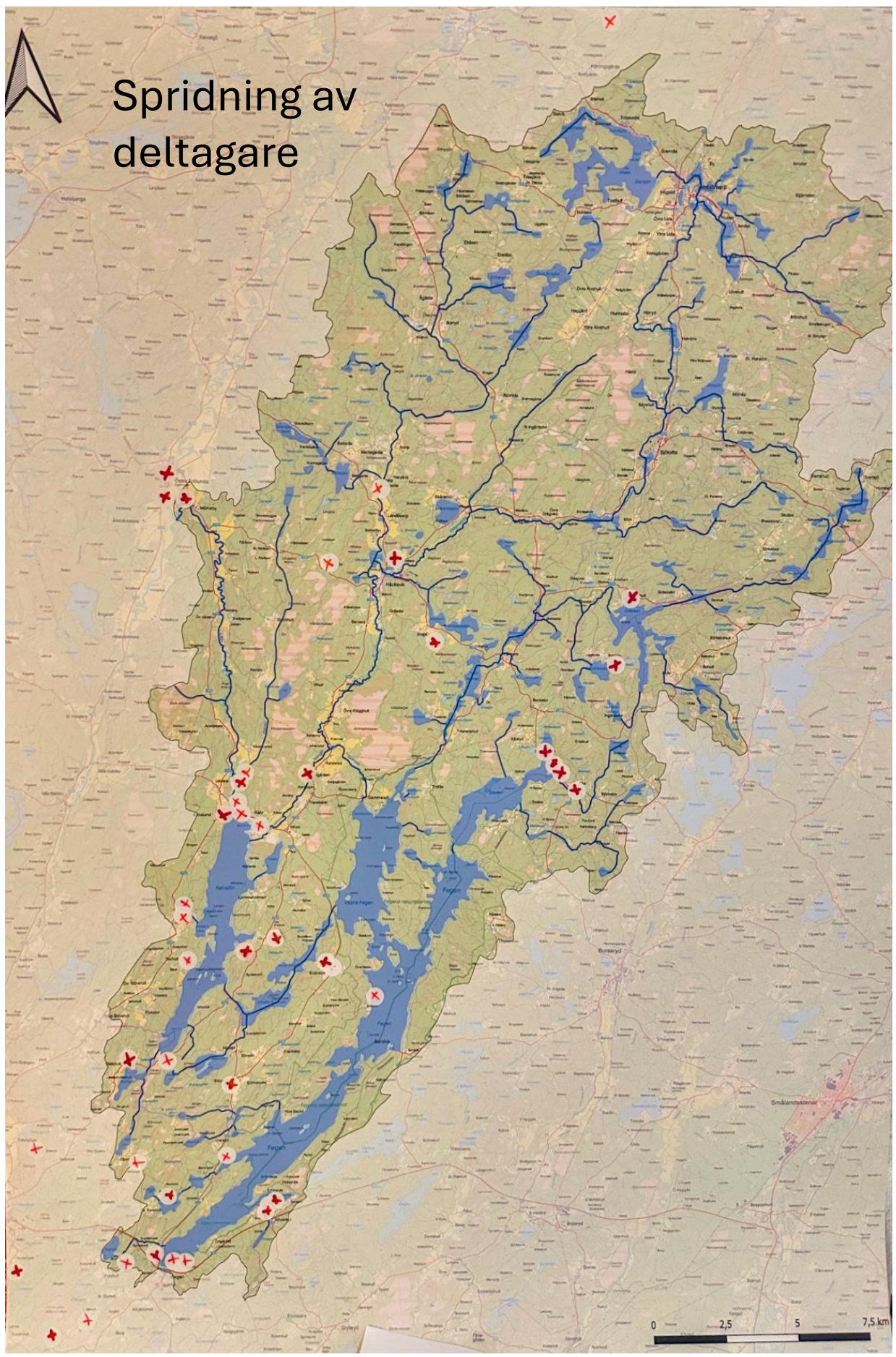
Åtgärder

ÅTGÄRDER

FÖRÄNDRING och FÖRBÄTTRING

Spridning av deltagare

Sammanställning av allt material från workshop Tillsammans för Levande landskap 29 januari 2026 i Kalvs bygdegård

Rubriker som sattes upp på väggen (blått) och de lappar som satt på dessa

U = Vad vill du utveckla eller förändra?

V = Vad tycker du är särskilt värdefullt i området?

P = Vad tycker du är problem?

VATTENREGLERING

U: Vattennivån, bättre reglering

U: Regleringen Vatten

REGLERING

U: Mer hänsyn till boende och natur vid reglering genom att lyssna på boende inom avrinningsområdet.

P: Vattennivån sänks för mycket.

P: Reglering

P: Reglering av sjöarna => Snabba förändringar i vattenstånd

P: Regleringen av sjön Fegen

P: Vattenreglering i sjöarna

REGLERINGEN och VATTENDOMARNA

U: Vattendomarna behöver förändras för att undvika dagens stora variationer av vattennivå.

SJÖREGLERING

U: Naturvärden och biotoper

U: Fiskens vägar

U: Sjöreglering. Öka förståelsen för hur sjöarna regleras och vad som kan åstadkommas.

V: Bra fiske

V: Värdefullt att ta hänsyn till alla intressen. Sjöregleringarna i första hand för vattenhushållning, ej kraftproduktion. Viktigt också för flöden i nedre delen av Ätran

REGLERINGEN

U: reglering

U: Förändra reglering

U: Regleringen – undersöka möjligheterna för att tillfredsställa natur och människor i hela området

VATTENREGLERING – LOMMEN

U: Förändra reglering med tanke på fågel och fiskliv

U: Reglering av vattennivån i Fegen

U: Reglering från större vattenkraftverk

U: Turismen

U: Miljön utmed vattendragen

U: Återvätning

P: Brunifiering – skog

P: Konsekvenser av tidigare generationers kamp att få det bättre.

P: Allemansrätten innebär inte att du får göra vad du vill!

ÖVERSVÄMNING

P: Översvämning Kalvsjön => urlakning åkrar, översvämmade hus, näringsliv

P: Vid översvämning Kalv "lungödem" i Kalvsjön: (flaskhals) onödigt långsam tömning

P: Översvämning

VATTENNIVÅ

U: Energiproduktion på naturens villkor => Bra för alla

U: Förbättra reglering av vattendragen

U/V: Regleringen påverkar starkt storlommens förutsättningar för att häcka. Stabil vattennivå 15/4-15/7

P: Nivåregleringen av Fegen

P: Flöden i Lillån och Spångån

VATTENREGLERING

U: Reglering: Fegen 1,75 meters amplitud 133,0-131,25 m.ö.h. Kapa topparna så sjön inte blir helt tom/full. Kanske 132,7 – 131,55 m.ö.h.

VATTENREGLERING

U: Åtgärdsarbete för minskad fysisk påverkan och bättre vattenkvalitet och reglering.

V: Vattenkvaliteten

P: Reglering och fysisk påverkan

P: Påverkan på vattenkvalitet, brunifiering och försurning.

VATTENVÅRD

U: Reglering för jämnare nivåer. Inga snabbar upp/ner.

VATTEN

U: Minska människans negativa påverkan på våra vatten

U: Gynna/förbättra beståndet av vårlekande siklöja

U: Brunifiering måste upphöra. Återgå till klara sjöar.

U: Svämplan?
U/P: Dammar?
P: Rensningar och rätningar
P: mossor, humus
P: Markavvattning
P: Flöden i Lillån
P: Vandringshinder

NATURVÄRDEN VATTENKVALITET

U: Verka för ökat lövinslag generellt runt sjön
U: Utveckla/bibehålla respekten för naturen i alla åtgärder
U: Samverka för åtgärder som främjar en hög vattenkvalitet
U: Kalkningen bör fortsätta tills vattenkvaliteten återhämtat sig
U: Fågelgrupper
U: Stenmurar/kulturminnen
V: Fågellivet
V: Sjöarna
V: Skogarna

NATUR-/VATTENVÅRD

P: Vandringshinder
P: Översvämningar
P: Störningar för fågellivet
P: Reglering
P: Vattenreglering
P: Strandskydd
V: Fiske
V: Friluftsliv
V: Biologisk mångfald, särskilt fiskar och fåglar
V: Skogen- Bruk och rekreationsområden

BÄTTRE VATTENKVALITET

U: Bättre vattenkvalitet (brunt vatten)
U: Mer kunskap om vattnen genom analyser "nulägesanalys"
V: Inbjudande miljö, vackert

BRUNIFIERING

P: Brunifiering
P: Bryta torv påverkar vattenkvaliteten
P: vattenregleringen
P: Brunifieringen

SKOG

U: Mer lövskog i kantzoner/strandzonen

V: Biologisk mångfald

SKOGSVÅRD

U: Kantzoner runt vattendrag

V: Vacker natur

SKOGSBRUK – GRANANDEL OCH KANTZONER

U: Sprid kunskap och samverka kring ökad miljöhänsyn i skogsbruket t ex kantzoner

HÄNSYN TILL ANDRA VÄRDEN (SKOG, MARK)

U: Mer lokalt ägande av mark

U: Bättre anpassad skogsskötsel (med fortsatt hög produktion)

VANDRINGSHINDER

U: Färre vandringshinder

U: Vandringshinder. Måste börja ända nere i Ätrafors med ålyngelledare och vuxen ålledare.

FISKEVÅRD

V: Turistvänligt

P: Vattenkvaliteten

P: Regleringen på våren efter leken.

P: Alla vandringshinder för ålen

P: Alla fiskare har inte koll på skyddsområden

FÖRBÄTTRAT FISKE

U: Ål, siklöja, vandringshinder

V: Biologisk mångfald/naturvärden

SIKLÖJAN

U: Återskapa lekplatser för siklöjan

V: Vattenkvalitet är god

P: Avsaknad av lekplatser för siklöja

P: Alltför stor vattenreglering

RÄDDA ÅLEN. MER KUNSKAP och FORSKNING

U: Ålfisket

U: Forskning

U: Fisket

DJURLIV

U: Inventering av stammen vårsiklöja – Finns den kvar?

U: Inventering av djurliv och dess antal. Orsaken till den befintliga storleken, både lokala och globala.

DJUR

U: Informera/utbilda om värdena i naturen

U: Förbättra bevakningen av fågelskyddsområdena

U/V: Förstärka den biologiska mångfalden.

U/V: Gynna förutsättningar för att antalet fiskgjusar skall öka. År 2000 19 par => 2025 7 par

V: Naturen

V: Vårlekande siklöja

V: Djuren

V: Välskötta lägerplatser

V: Bra fiske

V: Vackert! Fint att paddla, segla, bada

V: Fiskgjuse, storlom, vårlekande siklöja

V: Tystnaden

V: Orörd natur med höga biologiska värden

V: Växande besöksnäring

V: Ett öppet och levande odlingslandskap

V: Tillgängliga bad som sköts

NATUR

U: Natur

V: Håcksvik. Varierad: Olika slags sjöar med olika användning

V: Sjöarna

V: Naturen

V: Turismen

V: Vacker natur: Djurliv/fågelliv, sjöar/åar, skogar, svampplockning

MILJÖFÖRBÄTTRINGAR

U: Fler våtmarker

U: Mer resurser till kalkning

U: Förbättra ekologisk status

U: Restaureringar

ÅTGÄRDER

U: Att kommuner och myndigheter stöttar de lokala initiativen

U: Återmeandering av vattendrag (Vibäcken)

ÅTGÄRDER

- U: Återväta våtmarker
- U: Utredda/återplantera flodpärlmussla
- U: Skapa funktionella kantzoner
- U: Sätta ut ålyngel där de inte blir färs
- U: Fler omlöp och fisktrappor

FÖRÄNDRING och FÖRBÄTTRING

- U: Brunifiering – förändra till det bättre
- U: Översvänningsproblemet i Kalv
- U: Rensa Stångån oftare
- U: Öka tillgängligheten och information om (vissa) sjöar.

BESÖKSNÄRING – STYRA UPP, INFORMERA TURISTER

- U: Utveckla helheten i samverkan med respekt för varandras intressen i området
  - U: Utveckla en hållbar turism som området tål!
  - U: Utveckla landmiljön för ett "styrt" friluftsliv
  - U: Kontrollerade former på turism – lära sig allemansrätt och hänsyn till naturen
  - U: "Styra upp" våra turister så att vår värdefulla natur bevaras och utvecklas
  - P: Att väva samman de olika intresseområdena kan ev. ge konflikter
  - V: Helhetsbilden av natur, lugnet, storslagenheten
  - V: Positiva naturupplevelser kan bidra till att man flyttar till Kalv
- TURISM
- V: Mycket turister pga vackert område
  - V: Positivism=>Turismen håller liv i bygden=>Lanthandel i Kalv
  - V: Tillgänglig natur: Lägerplatser, vandringsleder, allemansrätt, kanotleder
  - P: Turistnäring. Kanoting omöjlig vid vissa vattenstånd pga träd.

TURISM

- U: Naturguidning för ökad förståelse för vår natur
- U: Tillgänglighetsanpassa något/några områden för att fler ska kunna få tillgång till sjö/vatten, natur/skog, typ naturvårdsområde
- U: Kanoting

TURISMENS PÅVERKAN

- U: Inte satsa på massturism utan kvalitetsturism
- U: Samverka och sprida kunskap om hänsyn till fågellivet, till besökare
- U: Information (regler naturreservat, allemansrätt osv) till turister som reser på egen hand
- P: Målkonflikt Fågelliv friluftsliv, turism
- P: Stora kanotgäng
- P: Respekt för tillträdesförbud
- P: Turister som inte sköter sig

TURISM

- V: Upplevelse av sjö och natur
- V: Fiske
- V: Orörd natur med biologisk mångfald
- V: Rekreatiomsområde
- V: Fågellivet
- V: Fiske
- P: Många tomma hus
- P: Minskad kommunal service

TURISM

- U: Turistvärden i samklang med naturvärden, tillgänglighet, märkning
- U: Informera företag som hyr ut kanoter om de marknadsförda kanotlederna inte är farbara ex vid trädfällning över åarna
- U: Rensa upp den meandrande Stångån Kalv-Håcksvik som kanotled.
- U: Tema turism: Marknadsför. Tillgänglighet. Rensa farleder. Uppmärkning,
- U: Utveckla ålafisket. Vandringshinder. Inplantering.
- V: Turisterna vårt levebröd.
- V: Naturvärden och hög livsmiljö för människor och djur
- V: Friluftsliv
- V: Naturturism. Central placering. Glesbygd
- P: Alldeles för lite fisk i sjön (Fegen)
- P: Dåligt uppmärkt var man hittar iläggsplatser för kanoter
- P: Dålig framkomlighet för kanoter i kanotlederna. Stockar och träd över åarna och höga kanter så man ej kommer vidare utan att vända

INFORMATION

- U: mer information till allmänheten om naturvärden och artmångfald
- U: Information på fler språk till allmänheten och turister för hållbart friluftsliv.
- U: Informera kommuninvånarna om miljön runt marker och sjöar och vad du kan göra för att den kan bli bättre.
- U: Jag skulle önska att det fanns en översiktskarta där kontaktpersoner med arbetsuppgifter/titel stod med. Det skulle underlätta åtgärdsarbetet.
- U: En sida där framtaget underlag fanns tillgängligt – vi jobbar alla mot samma mål. Dumt att inventera samma saker.

KUNSKAPSUTVECKLING

- U: Vattendragsvandringar – även mindre vattendrag
- U: Höja kunskapsnivån om olika åtgärdsmetoder, t ex stormöten, fältbesök mm.
- U: Kunskapsutveckling typ Naturum för ökad förståelse av vattnets liv
- U: Inspirera andra att göra åtgärder.

OPINIONSBILDNING

- U: Ökade anslag till kalkning och kunskapsunderlag till vad det betyder

PÅVERKAN

U: Reglering. Gå samman – samverkan

STÖRRE SAMVERKAN RUNT TURISM

U: Ännu mer samarbete. Ex fascinerande Fegen

SAMARBETE

U: Samarbete mellan de tre länsstyrelserna i Fegens naturreservat. Fungerar dåligt idag.

P: Vattenreglering

P: Näringslivet skadas av vattenivån

SAMARBETE

U: Samarbete mellan kommunerna

U: Samarbete mellan länsstyrelserna och samma regler

SAMARBETE RUNT SJÖARNA FÖR ATT BLI STARKA

U: Förändra och samarbeta för att bli starka vi som bor runt sjöarna för att kunna påverka

U: Se till att informationsskyltar mm är ” snygga! => Länsstyrelsernas uppdrag. Håller ni snyggt så kanske fler ”sköter sig”.

V: Naturen med Kalvsjön/Fegen. Ett öppet landskap ger öppna sinnen.

V: Djurlivet

V: Turismen

V: Skog

P: Dåliga vägar

SAMHÄLLELIG

U: Service

U: Vårda, visa, återta

U: Synas

U: Ekologiskt jordbruk

U: Mindre enheter uppmuntras

NÄRINGAR

U: Skogs- och jordbruk

U: Turism

U: Turism Näringar

LOKAL UTVECKLING, HÅLLBAR OCH TILLGÄNGLIG BESÖKSNÄRING

U: Vandringsleder

U: Cykeluthyrning

U: Fler gång- och cykelleder, små rundor

U: Fler små lägerplatser

U: Matställen

TURISM/NÄRINGSLIV

U: Tillåt byggnation i naturreservat Fegen och Natura 2000 för att utveckla turism

U: Tydliggöra var turistmålen finns. De som inte uppmärksammas

EKONOMISK FÖRDELNING

U: Optimera pengar till de röda lapparna

VI SOM BOR HÄR!

V: Badvänligt

V: Fritid – fiske – natur

V: Fegen – bosättning

V: Bad – båt

P: Turism – fördel-nackdel. Kan ej visa hänsyn.

P: Reglering – bryggor, djur

LÄTTARE ATT BYGGA

U: Lättare att bygga

RESTRIKTIONER FÖR BOENDE

P: Naturreservatet: Restriktioner för boende

POSITIV BOENDEMILJÖ

U: Tycker att det är bra som det är

V: Vacker natur

V: Tillgången till att få ta del av vatten och natur

V: Positiva upplevelser för boende och besökare

V: Lugnt och tyst

V: Lugn miljö

V: Väl förberett för turister. Turistinfo, grillplatser, båtuthyrning

MÄNNISKAN

V: Naturen

V: Befolkningen

V: Turismen

V: Sportfiske, fisketurism

P: Turismen

P: Sportfiske

P: Kanalisera – styra besökarna för att skydda fiskgjusar och storlommar

ÖVRIGT

V: Själligt vackra människor i vår bygd. Vänlighet. Godhet. Hjälpsamma.

U: Turism

Ytterligare lösa lappar

Vad tycker jag är värdefullt?

- Vattnet
- Biologisk mångfald
- Fiskar, fåglar och andra djur
- Djurliv
- Fisket
- Fiske
- Att fisken förökar sig
- Fiskfauna
- Fågelfauna
- Skogen
- Bär och svamp
- Rekreation
- Rekreation- bortglömda platser
- Lugnet, tystnaden
- Rekreation – natur
- Vår fantastiska natur.
- Närhet till vatten (tillgänglighet)
- Tillgänglighet
- Brukande
- Besöksnäring
- Naturturismen
- Kunna bada i sjön där jag bor
- Människorna
- Stort lokalt engagemang
- Aktiva fiskevårdsföreningar och vattenråd
- Verkar finnas stort engagemang
- Har gjorts ett stort förarbete som kan ligga till grund för prioriteringar
- Söks mycket projektmedel vilket håller åtgärdstakten uppe

Vad tycker jag är problem?

- Olika problem: Fegen har lågt vatten-Kalv har högt.
- Reglering
- Regleringen med amplituden 1,75 m i Fegen
- Vattennivåerna
- Kraftiga och snabba nivåregleringar i Kalvsjön
- Dålig reglering
- Regleringen/variationen i vattennivån
- Regleringen, vattennivåerna
- Regleringen medför stora nivåskillnader som är skadligt för djur- och växtliv
- Stora skillnader i vattennivån
- Vattenreglering
- Brunifiering – hela norra halvklottet
- Brunifiering
- Brunt vatten
- Växer igen på sina ställen med alger i botten
- Brunt vatten
- Brunifiering
- Minskad siktdjup gynnar gösen som äter upp löjan för smälommen
- Brunifiering från skogsbruk.
- Minskad stam av fiskgjuse
- Ålen – vandringshinder
- Vandringshinder
- Vägunderhåll
- Samarbetet med myndigheter
- Konflikt turism naturen
- Mänsklig störning (på fågellivet)
- Störningar på fågelliv av besökare
- Kan uppstå intressekonflikter
- Avfolkning => fritidshus
- Vattenkvaliteten håller endast "måttlig" status

Vad vill jag utveckla/förändra?

- Att besökare spenderar mer i bygden
- Våtmarker
- Tydliggöra turistmål
- Tydlig utredning varför utifrån lokal och global påverkan (Minskad stam av fiskgjuse)
- Åtgärdsplaner